

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Jana Passera v právní věci žalobkyně: L. A., zastoupená JUDr. Karlem Jarešem, advokátem se sídlem v Praze 1, Prokopská 8, proti žalovanému: Ministerstvu vnitra, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 12. 2004, čj. OAM-3453/VL-07-04-2004, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 2. 8. 2005, čj. 65 Az 111/2004 - 33,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost se zamítá.**
- I. Žalovanému se nepřiznává právo na náhradu nákladů**
- II. Odměna advokáta JUDr. Karla Jareše se určuje částkou 2150 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.**

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně jako stěžovatelka domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 14. 12. 2004, čj. OAM-3453/VL-07-04-2004. Tímto (posledně uvedeným) rozhodnutím byla žádost stěžovatelky o udělení azylu zamítnuta jako nedůvodná podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a současně bylo vysloveno, že se na stěžovatelku nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 citovaného zákona. Krajský soud dospěl k závěru, že rozhodnutí

žalovaného bylo vydáno v souladu se zákonem a na podkladě dostatečně zjištěného stavu věci.

Stěžovatelka dle obsahu kasační stížnosti uplatňuje důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Obecně namítá, že žalobou napadené rozhodnutí je nezákonné, neboť správní orgán nezjistil úplně a přesně skutkový stav věci před vydáním rozhodnutí a porušil tak ustanovení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1 a § 46 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a v důsledku toho i nesprávně posoudil žádost o azyl; důkazy, které si správní orgán opatřil pro rozhodnutí, nebyly úplné a porušil tak ustanovení § 32 odst. 1 a § 34 odst. 1 správního řádu a že rozhodnutí správního orgánu nevyplývá ze zjištěných podkladů, neboť není dána logická vazba mezi rozhodnutím a podkladem pro ně. Dále uvedla, že v zemi svého původu je ohrožena na životě pro svou osetinskou národnost. Musí čelit nadávkám, výhrůžkám zabitím, byla okradena přímo policistou, který jí pak rovněž vyhrožoval. Na policii nebylo možné se dále obracet o pomoc z důvodů poměrů v zemi. Domnívá se, že v jejím případě jde i o důvody humanitární ve smyslu § 14 uvedeného zákona a v této souvislosti se odvolala na ustanovení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a dále poukázala na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Cruz Varas z roku 1991, A-201, § 69-70, a rozsudek ve věci Vilvarajah z roku 1991, A-215, § 3. Zdůraznila, že není možné se obrátit na policii v domovské zemi, neboť nelze po nikom požadovat, aby se vystavil perzekuci, aby mohl lépe prokázat své obavy z pronásledování. Vzhledem k uvedenému navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení; rovněž požádala o přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti, o tlumočnicka do ruského jazyka a o osvobození od soudních poplatků.

V kasační stížnosti taktéž požádala o ustanovení právního zástupce. Advokát byl stěžovatelce ustanoven usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 1. 2006, čj. 65 Az 111/2004 - 74.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že považuje rozsudek krajského soudu i svoje rozhodnutí za vydaná v souladu s právními předpisy a odkázal na správní spis. Stěžovatelkou uváděné důvody pro udělení azylu nelze posoudit jako azylově relevantní. Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl a odkladný účinek jí nepřiznal.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatelka chráněna před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti

o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatelky žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Z předloženého spisu správního orgánu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelka dne 29. 11. 2004 podala návrh na zahájení řízení o udělení azylu, v němž uvedla, že Gruzii opustila 17. 11. 2004 pro vyhrožování a z národnostních důvodů, tyto důvody pro opuštění země podrobně rozvedla při pohovoru konaném v přijímacím středisku Vyšní Lhoty dne 9. 12. 2004. Jako důvody pro opuštění své vlasti uvedla, že je osetinské národnosti, provozovala obchod, který byl několikrát vykraden, navíc někteří lidé si brali u ní potraviny a odmítali za ně zaplatit, nadávali jí, že je Osetinka. V prosinci 2003 přišly tři osoby v maskách se zbraněmi a vzaly peníze a drahé zboží, tuto skutečnost oznámila policii, na policii podle hlasu poznala, že jedním z lupičů byl i policista, proto do podání uvedla jeho jméno. Domnívala se, že policie její stížnosti neprošetřovala, avšak na stav vyšetřování se ze strachu nedotazovala ani si následně nestěžovala. Policista, jehož označila za lupiče, po stěžovatelce požadoval, aby své podání vzala zpět. Za hlavní příčinu odchodu označila, že v den její svatby někdo zničil její byt, zabil psa a v bytě zanechal výhružný dopis, z čehož se psychicky zhroutila a po propuštění z nemocnice odcestovala s manželem do České republiky. Neznala osobu, která jí byt vykradla ani důvod tohoto činu, uvedla, že je možné, že to byl policista, jehož obvinila z loupeže. Jiné potíže se státními orgány v Gruzii neměla. Nejvyšší správní soud dále zjistil, že si správní orgán k posouzení skutečností uváděných stěžovatelkou vyžádal informace o politické a ekonomické situaci a o dodržování lidských práv v Gruzii. Vycházel při tom ze Zprávy ministerstva zahraničí USA o dodržování lidských práv v Gruzii za rok 2003, z informací Ministerstva zahraničních věcí ČR a informací Velvyslanectví České republiky v Tbilisi ze dne 24. 4. 2001.

Nejvyšší správní soud nejprve přistoupil k posouzení stěžovatelčiných námitek týkajících se uváděných vad řízení před správním orgánem. Pokud jde o namítané nedostatečné zjištění skutkového stavu, vad dokazování a nelogickou vazbu mezi rozhodnutím a podklady pro ně, jde pouze o obecně namítané vady řízení bez konkrétní argumentace. Nejvyšší správní soud proto zhodnotil obsah správního spisu v kontextu uvedeného správního rozhodnutí a dospěl k závěru, že správní orgán vycházel ze skutečností uváděných stěžovatelkou v žádosti o azyl a pohovoru s ní k tomuto účelu provedenému, tyto skutečnosti hodnotil v souvislosti s oficiálními zprávami o situaci v zemi původu stěžovatelky a svá zjištění v odůvodnění rozhodnutí náležitě odůvodnil. Správní orgán se vypořádal se všemi stěžovatelčinými tvrzeními a nelze mu v tomto směru vyčítat žádné pochybení. Rovněž závěry správního orgánu vyplývající z jeho rozhodnutí jsou v kontextu stěžovatelkou uvedených skutečností a důkazů, jež byly v řízení provedeny, logické a vzájemně nerozporné. Stěžovatelka ve správním řízení ani v řízení o žalobě nenavrhla žádné další důkazy či jejich doplnění. Nejvyšší správní soud dále konstatuje, že stěžovatelka byla správním orgánem, pokud jde o uvádění

informací nezbytných pro spolehlivé zjištění skutečného stavu věci náležitě poučena a v průběhu správního řízení neshledal ze strany správního orgánu žádné nedostatky. Nejvyšší správní soud v souladu s krajským soudem konstatuje, že tyto stěžovatelčiny námitky nejsou důvodné.

Následně Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení stěžovatelkou tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky neudělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu, neboť krajský soud dospěl k závěru, že okolnosti, které vedly stěžovatelku k opuštění země, nejsou takové intenzity, aby mohly být označeny za pronásledování ve smyslu ustanovení § 12 citovaného zákona. Uváděná loupež v obchodě stěžovatelky, i když jedním z pachatelů byl policista, je jednáním soukromých osob, jež bez dalšího nelze přičítat orgánům státní moci. Ze správního spisu vyplývá, že státní orgány v zemi původu stěžovatelky neodmítly zabývat se případem loupeže v jejím obchodě, a přestože stěžovatelka s šetřením policie nebyla spokojena, na její postup si dále již nestěžovala – neobrátila se tedy ani na státní orgány Gruzie ani případně na mezinárodní či nevládní organizace. Nelze přehlédnout ani skutečnost, že se ani nezajímala o postup policie v dané věci či výsledek případného šetření. Lze tedy shrnout, že stěžovatelka nevyčerpala prostředky ochrany v zemi svého původu. Ačkoliv projevené obavy stěžovatelky se jeví pochopitelnými, nezbývá než konstatovat, že obavy z pronásledování ze strany soukromých osob nelze zahrnout mezi azylově relevantní důvody ve smyslu § 12 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem konstatuje, že za pronásledování nelze považovat ani případný masový výskyt negativních jevů v zemi původu stěžovatelky za předpokladu, že nejde o součást státní politiky. Pokud státní orgány tyto negativní jevy potírají, pak nelze hovořit o pronásledování, a to ani tam, kde možnosti státních orgánů nejsou dostatečné a tato opatření nemají trvalý efekt. Příslušníci určité národnosti mohou být objektem ústrků, verbální či případně i fyzických útoků ze strany svých spoluobčanů, jež pramení z negativních lidských vlastností, jimiž jsou např. animozita, závist, strach z ohrožení sociálních jistot, dřívější příkoří skutečná i domnělá či xenofobie, to však samo o sobě není možné podřadit pod pojem pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu. Stěžovatelka sama uvedla, že si na jednání svých spoluobčanů nestěžovala a o pomoc se v těchto záležitostech na státní orgány země svého původu neobrátila. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že ani tato stížností námitka stěžovatele není důvodná.

Stěžovatelka v poslední řadě namítá nesprávné posouzení právní otázky neudělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud uvádí, že posuzování podmínek pro udělení azylu z tzv. humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu spadá do diskreční pravomoci žalovaného a jeho smyslem je možnost daná správnímu orgánu zareagovat jak na případy předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), tak i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (obdobně viz. rozsudek Nejvyššího

správního soudu ze dne 11. 3. 2004, čj. 2 Azs 8/2004 - 55)¹. S ohledem na skutečnosti, které stěžovatelka uvedla v průběhu správního řízení, je zřejmé, že žalovaný vyhodnotil podmínky v souladu s hledisky, které je oprávněn Nejvyšší správní soud při přezkumu zohledňovat.

Jde-li o stěžovatelkou uváděné rozsudky Evropského soudu pro lidská práva, konkrétně rozsudek ve věci Cruz Varas a ostatní proti Švédku z 20. března 1991 a rozsudek Vilvarajah a ostatní, Nejvyšší správní soud konstatuje, že jde o rozhodnutí vztahující se k aplikaci zásady „non-refoulement“ a čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (publikována pod č. 209/1992 Sb.) a podává se z nich, že vyhoštění cizince smluvní stranou může založit porušení čl. 3 citované Úmluvy v případě, že by vyhoštěná osoba byla v zemi, do níž má odcestovat, vystavena reálnému riziku zacházení v rozporu s čl. 3 Úmluvy. Byla-li by vyhoštěná osoba takovému riziku vystavena, čl. 3 předpokládá povinnost osobu do takového státu nevyhostit. Stěžovatelka na uvedené rozsudky odkázala bez uvedení jakékoliv souvislosti s její osobní situací či situací v zemi jejího původu. Z oficiálních zpráv shromážděných správním orgánem ve správním spise a ze samotné výpovědi stěžovatelky však nelze dospět k závěru, že by v zemi svého původu měla být vystavena hrozbě mučení či nelidského a ponižujícího zacházení či trestu. Tento obecný poukaz stěžovatelky na citovaná rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva tak nelze považovat za důvodný.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

K žádosti stěžovatelky, aby jí byl ve věci ustanoven tlumočník, Nejvyšší správní soud sděluje, že v dané věci vycházel, na základě § 64 s. ř. s., z ustanovení § 18 odst. 2 občanského soudního řádu, podle kterého účastníku, jehož mateřštinou je jiný než český jazyk, soud ustanoví tlumočníka, jakmile taková potřeba vyjde v řízení najevo. V průběhu řízení však taková potřeba najevo nevzešla. Stěžovatelka podala kasační stížnost v češtině a dokázala na výzvy a poučení krajského i Nejvyššího správního soudu včas a řádně zareagovat. Otázka ustanovení tlumočníka by se tak nesporně stala aktuální až v případě ústního jednání, které však zdejší soud s ohledem na ustanovení § 109 odst. 1 s. ř. s., nenařídil. O žádosti stěžovatelky, aby byla osvobozena od soudních poplatků, Nejvyšší správní soud vůbec nerozhodoval, neboť podle § 11 odst. 2 písm. ch) zákona č. 544/1991 Sb., o soudních poplatcích, jsou cizinci v řízení o přiznání statutu uprchlíka (dnes o přiznání azylu) od soudních poplatků osvobozeni.

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

Stěžovatelce byl pro řízení ve věci kasační stížnosti před Nejvyšším správním soudem ustanoven zástupcem advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování (§ 35 odst. 7, § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokáta částkou 2x 1000 Kč za 2 úkony právní služby – převzetí a příprava věci, doplnění kasační stížnosti

¹ dostupný na www.nssoud.cz

a 2x 75 Kč na úhradu hotových výdajů, v souladu s ustanovením § 9 odst. 3 písm. d) a f), § 7, § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve znění pozdějších předpisů, celkem 2150 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesátí dnů od právní moci rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. ledna 2007

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu